

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 418

гр. Благоевград , 07.09.2021 г.

**ОКРЪЖЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД, ПЪРВИ ВЪЗЗИВЕН
НАКАЗАТЕЛЕН СЪСТАВ** в закрито заседание на седми септември, през
две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Росица Бункова
Членове: Петър Пандев
Маргарита Пл. Алексиева

като разглежда докладваното от Маргарита Пл. Алексиева Въззивно частно
наказателно дело № 20211200600662 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 243, ал. 7 от НПК.

Образувано е по частна жалба, депозирана от ИВ. ХР. П. от гр. Р., ул. „...“ № 21, ЕГН ***** срещу определение № 502877 от 14.08.2021 г., постановено по ЧНД № 147/2021 г. по описа на Районен съд - Р., с което е оставена без разглеждане подадената от П. жалба против постановление с вх. № 1033 от 11.03.2021 г. на Районна прокуратура – Благоевград, Териториално отделение – Р., с което е прекратено досъдебно производство № 20 по описа за 2018 г. на РУ Р. като недопустима и е прекратено производството по ЧНД № 147/2021 г. по описа на Районен съд – Р..

В жалбата се акцентира на обстоятелството, че жалбоподателят има качеството на пострадало лице по см. на чл. 74, ал. 1 от НПК от извършеното от Найденов престъпление по чл. 323 от НК. Сочи, че от действията на последния е претърпял значителни имуществени вреди и обстоятелството, че престъплението по чл. 323 от НК е в Глава X „Престъпления против реда и общественото спокойствие“ изобщо не ограничава конституирането му като граждански ищец, т.е. пострадал от престъплението, тъй като основание за гражданския иск в наказателния процес е деянието, предмет на обвинението. Следователно гражданският иск е допустим за разглеждане в наказателното производство по обвинение по чл. 323 от НК, което води до извода, че притежава качеството на пострадал по см. на чл. 74 от НПК и жалбата срещу прокурорския акт е допустима. Предвид така изложените аргументи, моли обжалваното определение на първостепенния съд да бъде отменено като незаконосъобразно.

Въззивният съд, след като обсъди доводите, изложени в жалбата, с която е сезиран, както и материалите по делото, намира за установено следното:

Жалбата е постъпила в срока по чл. 243, ал. 7 от НПК от легитимирано лице, поради което е процесуално допустима.

По същество същата се явява основателна, поради следните съображения:

Досъдебно производство № 20/2018 г. по описа на РУ на МВР гр. Р. е образувано по реда на чл. 212, ал. 1 НПК за това, че: един ден през 2017 г. в местността „Ч...“, землище на гр. Р. самоволно осъществява едно оспорвано от ИВ. ХР. П. свое предполагаемо самостоятелно право на собственост върху недвижим имот и движими вещи, като случаят не е маловажен – престъпление по чл. 323, ал. 1 от НК.

С постановление от 11.03.2021 г. прокурор при РП – Благоевград, ТО – гр. Р. е прекратил досъдебното производство на осн. чл. 243, ал. 1, т. 1 във вр. с чл. 24, ал. 1, т. 1 и чл. 199 от НПК. В мотивите на постановения акт е посочено, че е налице вещно правен спор относно правото на собственост и правото на владение върху вещите, като всяка от страните може да защити своята теза пред гражданския съд.

Недоволен от прокурорския акт останал ИВ. ХР. П., който подал жалба въз основа, на която било образувано ЧНД № 147/2021 г. по описа на Районен съд – Р..

С определение № 502877 от 14.08.2021 г., постановено по ЧНД № 147/2021 г. по описа на РС - Р., на основание чл. 243, ал. 5 от НПК депозираната от ИВ. ХР. П. жалба е оставена без разглеждане, а образуваното съдебно производство – прекратено.

Първоинстанционният съд е приел, че жалбата е недопустима и като такава следва да бъде оставена без разглеждане, като се е позовал на разпоредбата на чл. 243, ал. 4 от НПК указваща лицата, които имат право да обжалват прокурорското постановление. Контролираният съд се е мотивирал, че с оглед обекта на посегателство на престъплението по чл. 323, ал. 1 от НК от него няма пострадали конкретни физически лица. Непосредствен обект на засягане от това престъпление са обществените отношения, осигуряващи реда и общественото спокойствие. С нормата на чл. 323, ал. 1 от НК се защитават не конкретни субективни или обективни права на физически и юридически лица, а правото на държавата да определя законовия ред, по който гражданите могат да упражняват своите права, а така също и обществените отношения, свързани с взаимоотношения между отделния гражданин и държавните и/или общинските органи, на които са предоставени властнически правомощия. Дори и конкретно физическо лице да е претърпяло вреди от деяние по чл. 323, ал. 1 от НК, същите не са част от състава на престъплението, респ. не са пряка и непосредствена последица от деянието. Предвид така изложените теоретични постановки районният

съд е отрекъл на И.П. качеството на пострадад, приемайки, че същият не е субект на правото на жалба срещу прекратителното постановление на прокурора.

При така установеното от фактическа страна, от правна страна въззивният съд прие следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 243, ал. 4 от НПК процесуално легитимирани да обжалват постановлението за прекратяване на наказателното производство са пострадалия от престъплението, ощетеното юридическо лице и обвиняемият. Този кръг на активно легитимираните лица, които могат да възбудят съдебен контрол за законосъобразност на постановлението за прекратяване, е изчерпателно изброен в разпоредбата.

В конкретния случай, настоящият съдебен състав не споделя изводите на районния съд относно липсата на качеството „пострадал“ на подалия жалбата ИВ. ХР. П., а оттам – и липсата на процесуална легитимация и възможност същият да обжалва прокурорското постановление. Правилно е посочила първата съдебна инстанция, че престъплението по чл. 323 от НК е формално такова и в състава си не предвижда настъпването на съставомерни вредни последици. Въззивният съд обаче счита, че направеното от районния съд стеснително тълкуване на разпоредбата на чл. 74 от НПК не е съобразено, както с буквата и духа на закона, така и с българската и европейска съдебна практика. Съгласно легалната дефиниция, заложенa в чл. 74 от НПК пострадад е лицето, което е претърпяло имуществени или неимуществени вреди от престъплението. Няма основание да се счита, че законодателят се е ограничил единствено до съставомерните вреди. Обратното, следва да се приеме, че разпоредбата визира всички вреди – имуществени или неимуществени, които са пряка и непосредствена последица от престъплението.

Развитието на съдебната практика в България последните години е именно в тази насока и приемане, че пострадад от престъплението може да бъде и лице, което е претърпяло и несъставомерни вреди, стига те да са пряка и непосредствена последица от инкриминираното деяние (в този смисъл – решение № 30 от 04.02.2013 г. по н. д. № 2150/2012 г., н. к., II н. о. на ВКС, решение № 33 от 11.07.2017 г. по н. д. № 48/2017 г., н. к., III н. о. на ВКС, решение № 220 от 03.08.2015 г. по н. д. № 577/2015 г. на ВКС, Решение № 605 от 23.03.2011 г. по н. д. № 630/2010 г. на ВКС, решение № 346 от 23.12.2011 г. по нак. д. № 1787/2011 г. на ВКС, решение № 173/16.10.2017 г., I н.о., н. д. № 628 по описа за 2017 г. на ВКС, решение № 94 от 12.05.2015 г. по н. д. № 1826/2014 г. на ВКС, решение № 175/19.10.2017 г. н. д. № 677/2017 г. на ВКС, решение № 131 от 23.05.2014 г. по н. д. № 120/2014 г., н. к., III н. о. на ВКС).

Идентична дефиниция за „пострадало лице“ като тази по българското

законодателство е дефиницията, дадена в чл. 2, т. 1, б. „а“ от Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 година за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления, в която се посочва, че „жертва“ е физическо лице, което търпи вреди, изразяващи се във физическо, душевно или емоционално страдание, или пък икономическа вреда, като всички те са преки последици от престъпление. Акцент в европейското законодателство при преценката дали едно лице притежава качеството „пострадал“ е поставен върху обстоятелството дали причинените нему вреди са пряка последица от престъплението.

С оглед гореизложеното въззивният съд приема, че пострадало лице може да бъде и това, което е претърпяло несъставомерни вреди, но същевременно те са причинени пряко от престъплението. В този смисъл при систематичното тълкуване на чл. 74 от НПК и чл. 323, ал. 1 от НК, като се съобрази и цитираната съдебна практика, следва извода, че пострадал от престъплението по чл. 323, ал. 1 от НК може да има, стига той да е претърпял вреди, намиращи се в пряка причинно-следствена връзка с инкриминираното деяние, предмет на обвинение.

Настоящият съдебен състав счита, че е налице пострадало лице по смисъла на чл. 74 и чл. 76 от НПК и при престъпление по чл. 323, ал. 1 от НК, независимо от неговия непосредствен обект на защита и престъпен състав. Безспорно, престъплението самоуправство е включено в глава X от НК – „Престъпления против реда и общественото спокойствие“ и предвид това заглавие, непосредственият обект на защита и за престъплението по чл. 323, ал. 1 от НК са обществените отношения, свързани с реда и общественото спокойствие. Самоуправството обаче има и свой специфичен непосредствен обект, който включва негативното засягане на установения обществен ред за легитимно решаване на спорове между граждани. Предвид тези обществени отношения, засегнати от престъплението самоуправство, при него не може да се изключи съществуването на пострадало лице. Настоящият съдебен състав счита, че липсата в състава на престъплението по чл. 323, ал. 1 от НК на съставомерност за причинени вреди не е пречка, за да възникване фигурата на пострадало лице, тъй като чрез това престъпление винаги могат да се засегнат отделни лични или собственически права. В този случай лицето, чиито права са засегнати се явява пострадал от деянието и може да се конституира като граждански ищец и частен обвинител в процеса /в този смисъл ППВС № 7/87г., както и съдебната практика, намерила отражение в решение № 99 от 25.03.2009г. на ВКС по н. д. № 43/2009 г., III н.о., решение № 30 от 04.02.2013г. на ВКС по н. д. № 2150/2012г., II н. о./.

По изложените съображения, въззивната инстанция приема, че жалбоподателят се явява процесуално легитимиран да подава жалба срещу

постановлението на прокурора по чл. 243 от НПК, поради което и частната жалба се явява основателна, а определението на Районен съд - Р. като неправилно и незаконосъобразно следва да бъде отменено, а делото върнато на същия съдебен състав за произнасяне по същество.

Водим от горното и на основание чл. 243, ал. 8 от НПК, Благоевградският окръжен съд,

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ определение № 502877 от 14.08.2021 г., постановено по ЧНД № 147/2021 г. по описа на Районен съд - Р., с което е оставена без разглеждане като недопустима подадената от ИВ. ХР. П. жалба против постановление с вх. №1033 от 11.03.2021 г. на Районна прокуратура – Благоевград, Териториално отделение – Р., с което е прекратено досъдебно производство № 20 по описа за 2018 г. на РУ-Р., и е прекратено производството по ЧНД № 147/2021 г. по описа на Районен съд – Р..

ВРЪЩА делото на Районен съд - Р. за разглеждане на жалбата на ИВ. ХР. П. по същество.

Определението е окончателно и не подлежи на обжалване и протестиране.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____